

سه شنبه 25 شهریور 1393-20 ذی‌قعدة 1435-16 سپتامبر 2014

برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس شورای ملی در ایران (1285 ش)...

* 25 شهریور در گذر تاریخ

* برگزاری انتخابات اولین دوره مجلس شورای ملی در ایران (1285 ش)
* سالار الدوله و یارمحمدخان کرمانشاهی با سپاه خود روانه سنج شدند (1291ش)

* سقوط دیکتا توری رضا خان میرپنج و آغاز سلطنت «محمد رضا پهلوی» با حمایت انگلیس (1320 ش)
اشاره:

پس از تهاجم ارتش سرخ شوروی از شمال و ارتش انگلیس از غرب و جنوب به ایران و اشغال نظامی کشور در جریان جنگ جهانی دوم، رضاخان در 25 شهریور 1320، پس از شانزده سال دیکتاتوری و استبداد مجبور به استعفا گردید و فرزندش محمد رضا پهلوی را به جانشینی خویش برگزید. در این حال، رضاخان میرپنج، با دزدیدن جواهرات سلطنتی متعلق به مردم ایران، با خانواده خود به اصفهان گریخته، از آنجا ابتدا تصمیم داشت به هندوستان یا ژاپن و سپس به شیلی رود، ولی در طی سفر به او اطلاع دادند که دولت انگلیس با رفتن او به هندوستان مخالف است. سرانجام رضاخان را با خفت و خواری به جزیره «موریس» در اقیانوس هند و پس از مدتی به «ژوهانسبورگ» در آفریقای جنوبی تبعید کردند. به گفته انگلیسی‌ها مهره‌ای را که خود آورده بودیم، خود نیز بردیم. پس از استعفای اجباری او از سلطنت، جلسه فوق‌العاده مجلس شورای ملی برگزار شد و محمد رضا به پادشاهی رسید. اشغالگران نیز که او را فردی خام، کم‌تجربه، ترسو و مطیع دیدند، با این تعهد که با متفقین همکاری کند، وی را تأیید کردند.

* رحلت واعظ و خطیب شهیر «شیخ مرتضی انصاری قمی» (1353ش)
اشاره:

حجت‌الاسلام مرتضی بن محمدحسین انصاری قمی، از نسل زکریا بن آدم اشعری قمی، در سال 1284ش (1323ق) در قم به دنیا آمد و به فراگیری علوم اسلامی پرداخت. وی پس از آن از محضر آخوند ملاعلی همدانی، سید محمد تقی خوانساری و میرزا محمد همدانی استفاده برد و مبانی علمی خویش را استوار ساخت. حجت‌الاسلام انصاری از آن پس به ترویج و نشر اسلام، مبارزه با فرقه‌های گمراه، اقامه جماعت و ترویج دین در قم و گرگان و نقاط دیگر ایران پرداخت و ده‌ها سال از عمر خود را در این راه صرف کرد. وی خطیبی توانا و سخنوری فصیح و بلیغ و از جمله واعظ بود و به اهل بیت (ع) ارادت زیادی داشت. حجت‌الاسلام شیخ مرتضی انصاری، برای تبلیغ به بسیاری از نقاط ایران سفر کرد و با گروه‌های مخالف، مجادله و مباحثه می‌نمود. این خطیب و سخنور مسلمان سرانجام در بیست و پنجم شهریور 1353ش برابر با 28 جمادی‌الآخر 1394ق در 69 سالگی بدرود حیات گفت و در قبرستان شیخان قم نزدیک قبر زکریا بن آدم به خاک سپرده شد.

* صدور اعلامیه روحانیان مبنی بر ادامه مبارزات تا درهم شکستن پایه های رژیم طاغوت (1356 ش)
اشاره:

مبارزه روحانیان مبارز با رژیم پهلوی که تقریباً از سال 1342ش به صورت جدی آغاز شده بود، در دوران حکومت آموزگار وارد مرحله جدید شد، حرکتی که سراسر ایران را فرا گرفت. در این راستا، نخستین اعلامیه شدیدالحن و کوبنده روحانیون مبارز ایران بر ضد رژیم پهلوی در 25 شهریور 1356 انتشار یافت. در این اعلامیه آمده بود: «روحانیون مبارز ایران به منظور درهم شکستن پایه‌های رژیم دیکتاتوری و برقراری عدالت اجتماعی و آزادی، تاسرحد رسیدن به جامعه توحیدی، همراه و همگام با ملت مسلمان ایران، به مبارزه پیگیر و خستگی‌ناپذیر خود ادامه خواهند داد».

* وقوع زلزله شدید در طبس (1357 ش)
اشاره:

در غروب روز 25 شهریور 1357، زلزله شدیدی شهرستان‌های جنوب استان خراسان را به لرزه درآورد. این زمین لرزه بیش از 20000 کشته و مجروح بر جای گذاشت. همچنین غیر از شهر طبس که با خاک یکسان شد، نزدیک به یکصد روستای بزرگ و کوچک به کلی از بین رفت و 90 درصد ساکنان آن مجروح یا کشته شدند.
* درگذشت ادیب و نویسنده معاصر «سید ابوالقاسم انجوی شیرازی» (1372 ش)

* اهداء نشان افتخار یونسکو به نهضت سوادآموزی (1378 ش)

اشاره:

جایزه مالکوم آدیشه شیا در سال 1378 که برای نخستین بار از سوی سازمان یونسکو به جمهوری اسلامی ایران به دلیل طرح خدمات مکاتبه‌ای سازمان نهضت سوادآموزی اعطاء شد. این جایزه به خاطر نوآوری در برنامه پس از سوادآموزی و آموزش مداوم بزرگسالان خصوصاً از طریق آموزش از راه دور اعطاء گردید. تأکید این طرح بر زنان و دخترانی که دارای آموزش پایه بوده و قادر به ادامه تحصیلات نمی‌باشند، بوده است.

* درگذشت جعفر پتگر،

استاد نقاشی (1384 ش)

* رحلت علامه سید مرتضی عسگری (1386 ش)

اشاره:

علامه سید مرتضی عسگری در سال 1293 در سامراء در خاندان علم و دانش پرور عریقی متولد شد. پدر بزرگوار ایشان، آیت الله سید محمد حسینی معروف به شیخ الاسلام فرزند آیت الله سید اسماعیل شیخ الاسلام و داماد آیت الله میر محمد شریف عسگری تهرانی معروف به خاتمة‌المحدثین بود. ایشان از ده سالگی به حوزه های علوم دینی پای گذاشت، مقدمات و بخش هایی از سطوح را در همان شهر تحصیل کرد و در سال 1310 شمسی در عصر مرجعیت آیت الله العظمی حائری به حوزه علمیه قم مشرف و ادامه دروس سطوح را در محضر بزرگانی همچون آیت الله شیخ محمدحسین شریعتمدار ساوجی و آیت الله سید شهاب الدین مرعشی در فقه و اصول و لمعه و قوانین و رسائل و مکاسب و بخشی از کفایه را تعلم کرد. وی سپس از آنجا به سامراء بازگشت و ادامه کفایه و فقه اجتهادی و اصول خارج را از اساتید بزرگ آن شهر از جمله آیت الله آقا میرزا حبیب الله اشتهاوردی و آیت الله سید محمدرضا شوشتری تحصیل کرد. از بزرگترین کارهای علامه تحقیقات نوینی است که شهرت ایشان بیشتر مرهون آن است. این تحقیقات کارهای نو و روشهای نوینی در تحقیقات اسلامی پدید آورد و در واقع راه نوینی در تبیین اسلام شیعی و دفاع از آن بود. اولین نمونه از این گونه تحقیقات در سال 1375 ه. ق به نام «عبدالله بن سبا و اساطیر اخری» نشر یافت که در عالم اسلام شهرت یافت و تأثیرگذار شد و در مجله الازهر، دو مقاله و نقد در مورد آن نوشته شد. این کتاب تا حدود 4 جلد ادامه یافت. بعد از آن «خمسون ومئة صحابی مختلق» (یکصد و پنجاه صحابی ساختگی) در سه جلد و «معالم المدرستین» در 3 جلد و «القران الکریم و روایات مدرستین» در

3 جلد و سرانجام مجموعه بزرگی از رساله های کوچک به نام برگستره کتاب و سنت، بخشی از تألیفات ایشان می‌باشد. این کتابها به زبانهای انگلیسی، فارسی، ترکی و اردو و بخشی از آنها به زبانهای ایتالیائی، روسی و ... ترجمه و نشر شده اند.

* 20 ذی القعدة در گذر تاریخ

* درگذشت «ابوعلی قیروانی» شاعر و ادیب (456 ق)

* به وجود آمدن اولین وزارت امور خارجه در ایران در زمان «فتحعلی شاه قاجار» (1237 ق)

اشاره:

سابقه فعالیت وزارت امور خارجه ایران به دو قرن می‌رسد. تا پایان قرن 18 میلادی، امور مربوط به روابط خارجی ایران توسط رجالی اداره می‌شد که عمدتاً در دربار مستقر بودند و کشور، چیزی به نام وزارت خارجه نداشت. اما از ابتدای قرن نوزدهم که انتصاب سفرای ایران در کشورهای خارجی و یا پذیرش سفیران خارجی در ایران آغاز شد، کثرت امور مربوط به سیاست خارجی و نمایندگان سیاسی متعددی که از سوی دولتهای بیگانه وارد ایران می‌شدند، سبب شد که دولت ایران به فکر تأسیس وزارتخانه جدید «امور خارجه» بیافتد. از این رو فتحعلی شاه قاجار در 1809 میلادی 1224 فرمان تأسیس دفتری را صادر کرد که با عنوان «امور خارجی» کار مراوده با نمایندگان دولتهای خارجی در ایران، دریافت نامه‌ها، مرسولات سلاطین خارجی و قرائت آنها در حضور شاه و تهیه پاسخ آنها و یا ترتیب اعزام نمایندگان ایرانی به کشورهای خارجی را بر عهده گرفت. متعاقب تشکیل این دفتر «میرزا رضاقلی خان نوائی» موسوم به «منشی‌الممالک» به دستور فتحعلی شاه سرپرست این دفتر شد. منشی‌الممالک که در آن زمان وزارت داخله را اداره می‌کرد، با حفظ سمت، مدت 12 سال در دربار ایران تصدی «دفتر امور خارجی» را نیز بر عهده داشت. اما روابط خارجی ایران تنها در اعزام نمایندگان ایرانی به خارج و یا پذیرفتن نمایندگان خارجی در ایران خلاصه نمی‌شد و حضور ایران در صحنه روابط بین‌المللی و ضرورت مواجهه با تحولات جهان ایجاب می‌کرد که کانون تصمیم‌گیری‌های ایران در عرصه سیاست خارجی فراتر از یک دفتر تحت پوشش دربار باشد. از این رو در اکتبر 1821 م / 1237 ه. ق فتحعلی‌شاه رسماً دستور تأسیس وزارت امور خارجه ایران را صادر کرد. این وزارتخانه تأسیس شد و «میرزا عبدالوهاب خان نشاط اصفهانی» به عنوان اولین وزیر خارجه ایران منصوب گردید.